

Jaar B - Bouwen aan Zijn Rijk



BIJEENKOMST 6 HANDLEIDING VOOR DE CATECHIST

Met open ogen. Een blinde ziet

VOORBEREIDING

Doelstelling

- Kinderen en ouders ontdekken vanuit het verhaal van Bartimeüs dat Jezus oog heeft voor iedereen, vooral voor de meest kwetsbaren: dat is één van de pijlers van Zijn Rijk.
- Zij voelen zich uitgedaagd om zelf in het dagelijks leven oog te hebben voor kwetsbare mensen.
- Ze ontdekken dat de Bijbelse boodschap levengenevend kan zijn.

Thema en band met het geheel

We zijn nu al twee bijeenkomsten lang aan het uitzoeken wat het Rijk Gods meer concreet inhoudt. Vanuit de gelijkenis van het mosterdaadje ontdekten we dat we allemaal kunnen mee zaaien aan het Rijk Gods, hoe groot of klein onze bijdrage ogenschijnlijk ook is. Met de parabel van de verloren zoon focusten we op vergeving als een pijler van Gods Rijk: God vergeeft ons telkens opnieuw, en roept ons op om elkaar van daaruit ook steeds weer te vergeven.

Die dubbele beweging vinden we ook terug in het verhaal van de blinde Bartimeüs (Marcus 10,46-52). Aan de ene kant lijkt

Met open ogen in het leven staan

alleen Jezus hem echt te (willen) zien, Hij heeft steeds weer oog voor de meeste kwetsbare mens. Aan de andere kant zijn er de omstaanders, die Bartimeüs niet zien staan, of erger nog, hem tot zwijgen willen brengen als hij Jezus aanroept. Maar het is Jezus die hen tot zwijgen brengt door Bartimeüs echt te ontmoeten. Zijn houding is tegelijk een oproep aan ons: als we willen meebouwen aan Gods droom, dienen we met open ogen in het leven te staan...

Symbol: de regenboog

Op het einde van deze bijeenkomst plaatsen we een zesde pijler van Gods droom onder de regenboog: "MET OPEN OGEN". Zoals God elke mens ziet staan, worden ook wij geroepen om oog te hebben voor elkaar, voor de wereld rondom ons.

We zetten ook deze boodschap in een andere kleurboog om zo te beklemtonen hoe kleurrijk Zijn droom is.

INHOUDSTAFEL

• Voorbereiding	p1
• Deel 1: kinderen en ouders samen	p2
• Deel 2a: de kinderen	p3
• Deel 2b: de ouders	p6
• Deel 3: kinderen en ouders terug samen	p7
• Evaluatie	p9
• Achtergrondinfo bij de Bijbeltekst	p10

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Vicariaat Brussel
Dienst Verkondigen en Vieren
Vlasfabriekstraat 14
1060 Brussel
Tel. 02 533 29 34
E-mail: wim.catechese@skynet.be



Jaar B - Bouwen aan Zijn Rijk

VERLOOP VAN DE BIJEENKOMST

DEEL 1 STARTMOMENT MET OUDERS EN KINDEREN SAMEN

TIJDSBESTEK: 10 minuten

BENODIGDHEDEN

- *Drankje*

Onthaal

Enkele mensen van de plaatselijke gemeenschap heten de kinderen en hun ouders welkom.

TIJDSBESTEK: 10 minuten

BENODIGDHEDEN

- *Een witte stok en een zwarte 'zonnebril'*

Startmoment

Bij het binnenkomen liggen een witte stok en een zwarte 'zonnebril' op de tafel. Een catechist vraagt de kinderen of ze die dingen kennen, of ze die al gezien hebben, en zo ja, wie dan de mensen zijn die ze gebruiken? Misschien zijn er wel kinderen die iemand kennen die blind is of heel slecht ziet, of zit er wel zo iemand in de groep... De catechist laat hen vertellen wat hen bij die mensen opvalt (waar hebben ze problemen mee, wat kunnen ze goed, hoe trekken ze hun plan...?).

Dan vertelt de catechist dat er in het evangelie ook een verhaal staat over een blinde man, Bartimeüs. Hij benadrukt de situatie

van Bartimeüs en de aandacht van Jezus voor hem. Vroeger werd je niet geholpen als je blind was. Men zei dat je iets erg had gedaan en dat je daarom blind was geworden, een soort straf dus. Maar Jezus was het daar niet mee eens. Hij liet de zieken niet zomaar aan de kant zitten, Hij zorgde ervoor dat ze er opnieuw bij mochten horen. De catechist beklemtoont tegelijk het geloof van Bartimeüs in Jezus: hij laat alles achter om Jezus te volgen.

De catechist nodigt iedereen uit naar het stilte-lokaal of de stiltehoek te gaan om het verhaal van Bartimeüs te beluisteren.

TIJDSBESTEK: 5 minuten

BENODIGDHEDEN

- *Grote kaars*
- *Klein kaarsje per deelnemer*
- *Bijbel en doekje*

Stiltemoment

Eens de kaarsen aangestoken en de Bijbel opengelegd, verwijst een catechist zoals steeds naar de lichtjes: dat zijn wij allemaal. Maar we zijn niet alleen: er is ook een groot Licht, dat met ons meegaat. Dat Licht is God, en Wie Hij is, ontdekken we elke bijeenkomst een beetje meer door een Bijbelverhaal.

Vandaag is dat dus het verhaal van de ontmoeting tussen Jezus en Bartimeüs. De

catechist nodigt de aanwezigen uit hun ogen te sluiten, dan kunnen ze nog beter luisteren. Zo was het voor die blinde Bartimeüs ook. Hij kon alleen maar horen. (*bron: Bijbel in 1000 seconden, C. Leterme*)

Hier kan een catechist of ouder het verhaal lezen, of als dat mogelijk is zelf vertellen.

Daarna gaan kinderen en ouders in groepjes uiteen.

Met open ogen. Een blinde ziet



DEEL 2a BIJENKOMST MET DE KINDEREN

Inleidende verwerkingsvorm: Braille

De catechist toont het blad met het alfabet en zegt dat het hier om het alfabet in Braille gaat. Hij vraagt de kinderen of ze weten voor wie dit alfabet bedoeld is en hoe het werkt. Eens dat is uitgelegd, helpt de catechist de kinderen om hun eigen naam in Braille te schrijven.

Daarna nodigt hij de kinderen uit om het woord "Licht" in Braille te schrijven op een groot wit blad. Ze kunnen dan aanvullend op het blad schrijven/tekenen waar zij aan denken bij het woord Licht.

Tenslotte legt de catechist de link met Jezus, Die zegt dat Hij 'Licht voor de wereld' is. Aan de hand van wat op het blad geschreven/getekend is, gaat de catechist samen met de kinderen op zoek naar wat Jezus daarmee zou bedoelen.

TIJDSBESTEK: 15 minuten

BENODIGDHEDEN

- Een groot blad met het alfabet van Braille
- Een groot wit blad
- Zwarte viltstiften en/of kleurpotloden
- Balpennen

Verdieping: verschillende vormen van (niet) zien...

De catechist legt uit dat we op verschillende manieren kunnen (niet) zien of kijken:

ZIEN:

A. Letterlijk Met je ogen kijken naar wat er in het echt is.

B. Met je hart Met je hart kijk je dieper: je ziet dan wat echt belangrijk is. Bijvoorbeeld: zien dat iemand hulp nodig heeft.

BLIND ZIJN:

C. Letterlijk Niet kunnen kijken met je ogen.

D. Met je hart Niet willen zien wat echt belangrijk is in het leven. Bijvoorbeeld: niet willen zien dat een ander jou nodig heeft.

Daarop leest de catechist het Bijbelverhaal nog eens. Hij verwijst vervolgens naar de werkblaadjes: welke betekenis van zien of blind zijn wordt in de eerste vijf zinnen (die betrekking hebben op het Bijbelverhaal) bedoeld?

Schrijf voor elke zin A, B, C of D.

Daarna volgt dezelfde oefening, maar nu met voorbeelden uit het dagelijks leven van de kinderen.

De catechist besluit: Jezus ziet Bartimeüs met Zijn hart, ook al ziet Bartimeüs zelf aanvankelijk niet. Hij roept ons op om ook naar elkaar om te kijken.

- De mensen rondom Jezus hadden allemaal goede ogen.
- Toch waren deze mensen blind voor Bartimeüs en liepen hem voorbij.
- Bartimeüs was blind van bij de geboorte.
- Toch zag Bartimeüs dat Jezus belangrijk was.
- Jezus zag Bartimeüs en luisterde naar hem.
- Bij ons in de klas kan iedereen goed zien.
- Toch merkt niemand dat Bram heel erg moe wordt van lees oefeningen.
- Bram heeft een hele sterke bril nodig, waardoor hij wel alles ziet, maar heel snel moe wordt van lezen.
- De juf leest af en toe een verhaal gewoon voor, zodat Bram enkel moet luisteren.

TIJDSBESTEK: 15 minuten

BENODIGDHEDEN

- Per kind een werkblaadje met de Bijbeltekst (Marcus 10,46-52)
- Een blad met daarop de verschillende vormen van (niet) zien
- Invulblaadjes

Bron: J. De MEYERE in Simon 2, 2007, p. 6-7



Jaar B - Bouwen aan Zijn Rijk

TIJDSBESTEK: 25 minuten

BENODIGDHEDEN

- Karton
 - Scharen
 - Papier
 - Stiften
- Of
- *Plastieken brillen (voor elk kind één)*
- Of
- *Oude maar propere brillen (voor elk kind één)*

Persoonlijke verwerking: brillen met een boodschap

In deze verwerkingsvorm focussen we op de vaststelling dat Jezus leven geeft aan Bartimeüs, door hem te zien en te laten zien. Wat geeft ons leven, en hoe kunnen we elkaar leven geven?

Kinderen en catechist maken of tekenen brillen met een 'levengevende' uitspraak uit de Bijbel op.

De kinderen mogen dan elk een bril voor zichzelf kiezen: welke bril helpt mij om met open ogen in het leven te staan?

Tenslotte mogen ze ook een bril kiezen die ze aan iemand anders zouden willen geven, omdat ze denken dat hij of zij die boodschap kan gebruiken.

Nadien kan elk kind zijn of haar bril (zelf gekozen of van iemand gekregen) houden als herinnering aan een boodschap die hem of haar leven geeft.

Enkele voorbeelden van mogelijke uitspraken op de brillen:

- Wees niet bang
- Heb mekaar lief
- Ik zal altijd bij je zijn
- Jij bent mijn geliefd kind
- Vergeven doe je tot 7 maal 70 maal
- Maak je geen zorgen
- Sta op en loop
- Ik geef je leven in overvloed
- Je zal een schat bezitten in het koninkrijk
- Ik maak alles nieuw
- Zalig de treurende, want zij zullen getroost worden.

Met open ogen. Een blinde ziet

DEEL 2b BIJeenKOMST MET DE OUDERS

Terugblik op de voorbije weken

In een eerste stap vertelt iedereen die wil wat hem getroffen heeft uit de afgelopen weken – sinds de vorige bijeenkomst – en wat dit eventueel met zijn geloof of zoeken te maken heeft.

Bijbelverhaal en gesprek

INLEIDENDE WERKVORM (facultatief): SCHILDERIJ 'BARTIMEÛS, DE BLINDE ZIENER'

Je kan de Bijbeltekst inleidend verkennen. In dat geval beperk je het inhoudelijk gesprek achteraf wat meer in tijd om zo op hetzelfde moment als de kinderen te kunnen afsluiten.

De catechist bekijkt het schilderij met de ouders en vraagt wat hen erin opvalt.

Achtergrondtekst bij het werk

Bartimeüs was een blinde bedelaar langs de weg in Jericho. Toch noemt de kunstenaar hem een ziener. Dat is zelfs te merken aan de achtergrond van dit werk: een donkere achtergrond met takken van een boom, maar de ogen van Bartimeüs kijken een andere richting uit, want daar is een witte achtergrond, die aanwezigheid van licht doet vermoeden. Zag Bartimeüs Jezus als 'Licht' in zijn leven?

(bron: Bijbel in 1000 seconden)

INHOUDELIJK GESPREK

In een gesprek begeleid door de catechist leren de ouders het verhaal beter kennen. Daarbij focussen we ditmaal op wat barmhartigheid is.

Eerst wordt de Bijbeltekst (opnieuw) gelezen of verteld. Het is belangrijk dat dit gebeurt door iemand die levendig kan lezen of vertellen; dat kan uiteraard ook een ouder zelf zijn.

Na de lezing of vertelling kunnen ouders verduidelijkende vragen stellen, en pas na dien wordt nagegaan wat de Bijbeltekst

voor het eigen leven van iedereen kan betekenen. Daarbij worden enkele vraagjes ter inspiratie meegegeven, die je hieronder vindt.

In een derde stap tenslotte kan ieder die dat wenst even aanhalen wat hem getroffen heeft in de inbreng van anderen, wat hij 'mee naar huis zou nemen'. Ook deze stap is erg belangrijk.

SUGGESTIE VOOR GESPREKSVRAGEN

- Wat treft mij in deze tekst? Wat vind ik mooi? Wat vind ik vreemd?
- In wie herken ik me? In de bedelaar, die moet roepen om door iemand gehoord te worden? In één van de omstaanders die het er moeilijk mee hebben dat anderen de aandacht trekken om gehoord te worden? Of in één van de omstaanders die de blinde moed inspreken? Of in meerdere personen tegelijk?
- De blinde Bartimeüs gelooft dat Jezus hem weer beter kan maken. Hoe kijk ik naar geloven? Is het voor mij iets dat deugd doet, of eerder een last die me niet aanspreekt?

Een wat moeilijker, maar evengoed uitdagende vraag:

- Wat heeft Bartimeüs gezien dat de anderen niet gezien hadden? En waarom doet juist dat hem weer helder zien?



TIJDSBESTEK: 15 minuten

TIJDSBESTEK: 45 minuten

BENODIGDHEDEN bij de INLEIDENDE WERKVORM

- Een grote kleurenkopie van het schilderij van Leo Merckx (zie werkblaadje voor de ouders)

BENODIGDHEDEN bij het INHOUDELIJK GESPREK

- Per ouder een werkblaadje met de tekst van Marcus 10,46-52 met eventueel de gespreksvraagjes

TIP

- We raden de catechist sterk aan vooraf zelf al even de tekst te ontdekken, op basis van de Bijbelse achtergrondinformatie achteraan deze bijeenkomst en de inhoudelijke vragen die we hierbij meegeven voor het gesprek met de ouders.



Jaar B - Bouwen aan Zijn Rijk

TIJDSBESTEK: 15 minuten

BENODIGDHEDEN

- Per ouder een plastic bril of een oude (propere) bril
- Kaartjes met levengevende boodschappen

Aanvullende werkvorm

Je kan met de ouders dit verhaal ook verder verdiepen en verpersoonlijken aan de hand van de werkvorm "brillen met een boodschap" die ook aan de kinderen werd voorgesteld. Zo je niet voldoende tijd zou hebben, kan je voorafgaand programma beperken tot het lezen van de Bijbeltekst en bovenstaande inhoudelijke vragen. Ook mogelijk is dat je de brillen op zich laat vallen en gewoon werkt met kaartjes waarop de levengevende uitspraken staan.

In deze verwerkingsvorm focussen we op de vaststelling dat Jezus leven geeft aan Bartimeüs, door hem te zien en te laten zien. Wat geeft ons leven, en hoe kunnen we elkaar leven geven?

De ouders kiezen elk een bril met een levengevende boodschap voor zichzelf: welke bril helpt mij om met open ogen in het leven te staan?

Tenslotte mogen ze ook een bril kiezen die ze aan iemand anders zouden willen geven, omdat ze denken dat hij of zij die boodschap kan gebruiken. Die andere kan hun kind zijn, of een andere ouder, maar ook iemand anders uit hun naaste omgeving.

Nadien kan elk ouder zijn bril of kaartje (zelf gekozen of van iemand gekregen) houden als herinnering aan een boodschap die hem leven geeft (bijkomende suggestie: zie verder, in de rubriek "op weg").

VOORBEELDEN VAN UITSPRAKEN OP DE BRILLEN

- Wees niet bang
- Heb mekaar lief
- Ik zal altijd bij je zijn
- Jij bent mijn geliefd kind
- Vergeven doe je tot 7 maal 70 maal
- Maak je geen zorgen
- Sta op en loop
- Ik geef je leven in overvloed
- Je zal een schat bezitten in het koninkrijk
- Ik maak alles nieuw
- Zalig de treurende, want zij zullen getroost worden.

Met open ogen. Een blinde ziet



DEEL 3 KINDEREN EN OUDERS KOMEN TERUG SAMEN

Hiervoor gaat iedereen terug naar het lokaal waar de catechese begon.

Creatief moment en moment van samenbrengen

EERSTE MOGELIJKHEID: MET OPEN OGEN

Op de tekening van een grote bril schrijven ouders en kinderen (per gezin apart, als dat kan) iets rond (één of meerdere van) onderstaande vragen:

- Hoe zie ik dat jij blij/verdrietig bent?
- Welke mensen rondom ons zijn gelukkige mensen?
- Welke mensen rondom ons kunnen een beetje hulp gebruiken?
- Waar zien wij Gods droom al gebeuren?

!! Het is belangrijk dat kinderen en ouders dit heel concreet maken, dat ze mensen (en dingen) hier bij naam noemen.

DE REGENBOOG

Tenslotte wordt zoals steeds iets toegevoegd aan de regenboog: een kind of ouder schrijft met zwarte viltstift op de regenboog, in een ander kleurvlak dan de vorige keer, de boodschap **MET OPEN OGEN** (of plakt een bordje met deze boodschap met een duimspijker op dit kleurvlak). In dit kleurvlak kunnen kinderen en ouders eventueel ook iets plakken of prikken dat ze bij de verwerking van de Bijbeltekst hebben gemaakt.

Geef de regenboog ook telkens een plaats in de volgende familie- of gezinsviering van de plaatselijke geloofsgemeenschap.

Op weg

Ouders en kinderen krijgen de praktische informatie mee voor de volgende catechese-bijeenkomsten en mogelijkheden om aan te sluiten bij activiteiten van de geloofsgemeenschap.

PRAKTISCH

Kinderen en ouders steken hun nieuwe werkblaadjes van deze bijeenkomst bij in de map die ze tijdens de startbijeenkomst ontvingen.

TWEDE MOGELIJKHEID: UITWISSELING ROND 'BRILLEN MET EEN BOODSCHAP'

Kinderen en/of ouders die deze werkvorm in de eigen leeftijdsgroep meemaakten, denken vooraf kort even na over wat ze hierover aan de andere leeftijdsgroep willen vertellen. Tijdens het moment van samenbrengen vertellen ze dit aan elkaar. De catechist kan daarbij zo nodig en waar aangewezen de link leggen naar het Bijbelverhaal.

TIJDSBESTEK: 10+10 minuten

BENODIGDHEDEN voor de EERSTE MOGELIJKHEID

- Per gezin een grote flap met daarop een bril getekend,
- Balpennen

BENODIGDHEDEN voor de TWEDE MOGELIJKHEID

- De brillen of kaartjes uit de werkvorm 'Brillen met een boodschap'

BENODIGDHEDEN

- De regenboog
- Een viltstift
- Plakband of duimspijkers
- Scharen

TIJDSBESTEK: 10 minuten

BENODIGDHEDEN

- Per kind en ouder: hun map
- Folders met activiteiten van de geloofsgemeenschap en eventuele mogelijkheden om zich te engageren.



Jaar B - Bouwen aan Zijn Rijk

VOOR THUIS

De resultaten van de werkvorm “brillen met een boodschap” kunnen een prima aanzet voor kinderen en ouders zijn om thuis nog eens na te praten over de catechese, zeker wanneer dit nog niet gebeurde tijdens het creatief moment samen (na het werken in de aparte leeftijdsgroepen). Ook de creatieve werkvorm “met open ogen” uit dat gezamenlijk moment na de aparte leeftijdsgroepen kan later thuis een aanzet vormen om nog eens na te kaarten over het thema. In beide gevallen hebben kinderen en ouders immers een visueel houvast om met elkaar uit te wisselen over wat hen leven geeft. Ze kunnen elkaar thuis ook de levengevendende boodschap schenken die ze voor anderen gekozen hebben, of zich engageren om de boodschap die ze voor zichzelf uitkozen ook voor de andere waar te maken.

GELOOFSGEMEENSCHAP

Ook nu nodigt de priester, pastoraal werk(st)er of een catechist kinderen en ouders uit op één specifiek gebeuren dat voor de volgende catechesesamenkomst zal plaatsvinden in de geloofsgemeenschap.

TIP

Zo de gemeenschap tijdens de komende maanden een initiatief voorziet waarmee zij “met open ogen” wil staan naar de wereld (dichtbij of verderaf), is het goed om kinderen en ouders hier uitdrukkelijk op uit te nodigen en zo mogelijk ook bij te betrekken.

PETER/METER

Kinderen kunnen nu, samen met hun ouders, hun peter/meter vanuit de geloofsgemeenschap ontmoeten. Ook hier kunnen eventueel levengevendende boodschappen uitgewisseld worden.

TIJDSBESTEK: 10 minuten

BENODIGDHEDEN

- Bijbel, doek, grote kaars en kaarsjes
- Bijlage met gebeden en liederen

Afsluitend gebedsmoment

De catechist nodigt iedereen nu uit op het afsluitend gebed.

De grote kaars wordt aangestoken: die verwijst naar God. Alle aanwezigen kunnen dan een klein kaarsje aansteken en het rond de grote kaars zetten: zo drukken we onze verbondenheid met God zichtbaar symbolisch uit.

Iemand opent de Bijbel op het verhaal over de blinde Bartimeüs. Hij of zij leest het verhaal (Marcus 10,46-52) nog eens voor uit de Schrift.

Dan zingen we een lied (zie suggesties gebeden en liederen in bijlage). Eventueel

spreekt een catechist of ouder daarop nog een kort gebed uit (zie ook suggesties gebeden en liederen in bijlage).

Allen kunnen ook samen een gebed bidden dat in het begin van de gebedenbundel staat, het Onze Vader bijvoorbeeld.

Een kind of ouder sluit de geopende Bijbel.

Er wordt een zegen uitgesproken en/of iedereen maakt een kruisteken.

Alle kaarsen worden uitgeblazen.

Nadien verlaat iedereen het lokaal of de stiltehoek. Deze catechesebijeenkomst is ten einde.

EVALUATIE

Aan het einde van elke bijeenkomst is het zinvol om even met de catechisten samen te zitten en de voorbije bijeenkomst te evalueren. Een snelle evaluatie kan met klassieke vragen als:

- wat ging goed?
- wat kon beter?
- wat moeten we volgende keer zeker vermijden?
- waarmee moeten we rekening houden naar de volgende samenkomsten, zowel praktisch als inhoudelijk?

Met open ogen. Een blinde ziet



ACHTERGRONDINFO BIJ MARCUS 10, 46-52

CONTEXT

Voor de **context** van het Bijbelverhaal verwijzen we je naar de inleiding op het evangelie volgens Marcus. Die inleiding vind je bij elk Bijbelboek in de meeste edities van de Willibrordvertaling.

BIJBEL IN 1000 SECONDEN

Meer informatie over het verhaal van Bartimeüs vind je ook op

<http://www.Bijbelin1000seconden.be/menu/tiki-index.php?page=30e+zondag+door+het+jaar+B>

ENKELE OPMERKINGEN BIJ CONCRETE VERZEN

Vers 46: Jericho: rijke oase in het dal van de Jordaan ten noorden van de Dode Zee.

Vers 47: "Zoon van David": Messiaanse titel, toegekend aan Jezus (vergelijk Marcus 12,35).

(Bron: De Willibrordvertaling: © Katholieke Bijbelstichting, Breda)